

KARIÉROVÁ PORADKYNĚ KARIÉROVÝ PORADCE

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

jihomoravský kraj

OBSAH

Rámec poskytování kariérového poradenství v ČR (legislativa, NSK)	4
Jak zajistit kvalitu?	6
Jak se vzdělávat aneb kde získat kompetence?	8
Off-line zdroje informací neboli slovníky, knihy, časopisy atp.	10
Mezinárodní asociace a organizace, které podporují rozvoj kariérového poradenství a vzdělávání	12
Pomůcky pro kariérové poradenství	14
Spolupráce s kolegy aneb poradce jako koordinátor kariérového vzdělávání na škole	16
Spolupráce s rodiči	18
Jak pečovat o sebe aneb psychohygienu kariérového poradce	20

ÚVODNÍ SLOVO

KARIÉROVÝ PORADCE VE ŠKOLE

Kariérový poradce prostřednictvím kariérových technik, metod a postupů poskytuje poradenské služby, jejichž cílem je pomáhat a podporovat jednotlivce nebo skupiny osob v jakémkoliv věku při rozhodování v otázkách vzdělávání, profesní přípravy, volby zaměstnání a rozvoji kariéry v kterékoliv fázi jejich života (www.nsp.cz).

Zaměříme – li se na roli kariérového poradce ve škole, jeho hlavním úkolem je vést žáky k samostatnosti a odpovědnosti za vlastní rozhodování o vzdělávací a profesní dráze. Intervence, které kariérový poradce poskytuje, mají u žáků rozvíjet schopnosti pro řízení jejich vlastní kariéry, mají být dostupné, kvalitní a koordinované. Kariérový poradce má být zralá osobnost, která efektivně komunikuje, zvládá individuální i skupinové formy práce, dokáže spolupracovat s dalšími aktéry – ostatními pedagogy, externími organizacemi, subjekty trhu práce.

Navzdory vzrůstající poptávce po práci kariérových poradců doposud neexistuje legislativně ustavená pozice kariérového poradce ve škole s odpovídajícím snížením vyučovací povinnosti a nárokovou odměnou. Stejně tak není k dispozici ucelená koncepce systematického vzdělávání, která by pro výkon této pozice byla závazná. Kariéroví poradci jsou tak ve svém vzdělávání a profesním rozvoji odkázáni většinou sami na sebe, na svůj úsudek, zájem a chuť a na možnosti, které se jim nabízejí.

Následujícím textem bychom rádi kariérové poradce ve školách v jejich roli podpořili.

Text vznikl v rámci klíčové aktivity Zvyšování profesních kompetencí pedagogických pracovníků realizujících kariérové poradenství v projektu KaPoDaV – Podpora kariérového poradenství, podnikavosti pro udržitelný rozvoj a dalšího vzdělávání v Jihomoravském kraji. Registrační číslo projektu CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008211.

Rámec poskytování kariérového poradenství v ČR (legislativa, NSK)

Na rozdíl od řady jiných evropských zemí v České republice neexistuje studijní obor zaměřený na kariérové poradenství. Povolání Kariérový poradce sice najdeme v Národní soustavě povolání a jednotlivé typové pozice i v Národní soustavě kvalifikací, praxe však zatím nevyžaduje splnění tohoto kvalifikačního standardu pro poskytování služeb kariérového poradenství.

Kariéroví poradci ve školství

Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských pracovištích vymezuje standardní činnosti výchovného poradce v rámci kariérového poradenství a poradenské pomoci při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, zejména:

- poradenská činnost (koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství, základní skupinová vyšetření k volbě povolání, individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti, poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče, zajišťování skupinových návštěv žáků školy v IPS)
- metodická činnost (metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků)
- informační činnost (předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství pedagogickým pracovníkům školy).

Škola podle svých podmínek a personálního obsazení tuto roli svěří určitému pracovníkovi (např. výchovný poradce, zástupce ředitele, školní psycholog, učitel, který se danou problematikou z vlastní iniciativy zabývá, učitel tématu Člověk a svět práce, učitel odborné praxe aj.).

Trendem současnosti je odlišit kariérového poradce a kariérové poradenství od poradenství výchovného, které má ve svém legislativním popisu (vyhláška č. 72/2005 Sb.) určité činnosti kariérového poradenství, ale jen některé a poměrně nahodilé.

Kariérové poradenství ve škole nemůže být vykonáváno jen tímto jediným pracovníkem, ale jedna konkrétní osoba by vždy měla nést odpovědnost za koordinaci a zapojení ostatních pedagogických pracovníků do aktivit směřujících k udržení a rozvoji kariérového poradenství ve vztahu k managementu školy a rodičovské veřejnosti.

„Hlavní“ kariérový poradce ve škole by k tomu měl mít odpovídající kvalifikaci, týkající se nejen provádění vlastního kariérového poradenství, ale i znalostí celého systému poradenských služeb na celostátní i regionální úrovni.

Potřebná kvalifikace by měla mít svou formální podobu v jedné z následujících alternativ:

- studijní program VŠ nebo obor vzdělání VOŠ zaměřený na kariérové poradenství
- profesní kvalifikace pro kariérové poradce podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Portál Národní soustava kvalifikací je informační základnou o soustavě celostátně uznávaných profesních kvalifikací v ČR.

<https://www.narodnikvalifikace.cz/>

Kvalifikace týkající se kariérového poradenství jsou celkem tři:

- Kariérový poradce pro ohrožené, rizikové a znevýhodněné skupiny obyvatel (kód: 75-002-R).
- Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu (kód: 75-004-R).
- Kariérový poradce pro zaměstnanost (kód: 75-005-R).

Každá kvalifikace má svůj kvalifikační standard (KS) a hodnoticí standard (HS). Kvalifikační standard říká, co má uchazeč umět, tj. jaké má mít znalosti a dovednosti. Hodnoticí standard říká, jak se tyto znalosti/dovednosti budou zkoušet.

Na portálu naleznete také požadavky na uchazeče (pokud jsou stanoveny) – vzdělání, případně požadavky na zdravotní způsobilost či další nezbytné požadavky pro připuštění ke zkoušce. Zkoušky poskytují podle zákona č.179/2006 sb. tzv. autorizované osoby.

Kvalifikační standard společný pro všechny tři kvalifikace kariérového poradce jsou:

- orientace v teorii a metodách KP
- vyhledávání, tvorba a poskytování kariérních informací pro přímou i bezkontaktní kariérovou práci s klientem (jednotlivcem i skupinami)
- uplatňování metod, technik a postupů základní kariérové diagnostiky
- vvedení poradenského rozhovoru s cílem získat základní kariérové informace
- kariérová práce s jednotlivcem a se skupinou, individuální plány, metody skupinové kariérní práce
- vedení evidencí, systematizace kariérových informací na regionální úrovni, práce s potenciálními zaměstnavateli.

Další užitečné odkazy:

Odpovědi na časté dotazy:

<https://www.narodnikvalifikace.cz/caste-dotazy>

Pokyny k realizaci zkoušky:

<https://bit.ly/2QHzL3y>

Informace k NSK na webu Centra vzdělávání všem, včetně odkazu na Slovníček pojmů k NSK:

<https://bit.ly/34aCpCP>

Zdroje:

Kateřina HAŠKOVÁ, Využívání diagnostických metod v kariérovém poradenství aneb jaké jsou meze diverzity kariérových poradců. In: FDV Koopolis [online]. Praha: Koopolis Fórum, 2015 [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: <https://bit.ly/2D38NLF>

ROZVOJ KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ: POJETÍ TEMATICKÉ OBLASTI V PROJEKTU P-KAP verze pro realizační týmy krajských projektů KAP (IPo KAP). ROZVOJ KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ [online]. 2017, 2017(1), 12 [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: <https://bit.ly/2OCj7PY>

Jak zajistit kvalitu?

Každá vzdělávací či poradenská organizace by měla mít definované své hodnoty a etický kodex dle vlastního portfolia nabízených služeb a dle své cílové skupiny.

Příklad:

<https://bit.ly/2OyGcmK>

Zajištění kvality kariérového poradenství a vzdělávání je průběžný proces, který je podmíněn vedením diskuze nad následujícími otázkami:

Co je kvalita?

Jaké jsou přínosy a případná rizika systému zajištění kvality?

Kdo by se na rozvoji kvality v organizaci měl podílet a jakým způsobem?

Jak sdílet, šířit a diskutovat informace týkající se systému rozvoje kvality v organizaci?

Základní zásady etické praxe pro aktivity podporující kariérový rozvoj ve škole:

- splňují zásady důvěrnosti a nestrannosti, podporují rovné příležitosti a diverzitu a vychází ze zásad profesionality
- jsou spoluvytvářeny s poskytovateli i klienty služeb (vedení, pedagogové, poradci, žáci, rodiče)
- jsou v souladu se zájmy žáků, podporují jejich aspirace a pomáhají reflektovat stereotypní myšlení (jejich či jejich okolí)
- vymezují se proti utlačujícím praktikám jednotlivců či systému (např. vyhnutí se druhotné stigmatizaci)

Pro kariérové poradce obecně, i pro ty působící ve školství, chybí etický kodex.

Nejblíže mu je asi Etický kodex výchovných poradců. Jeho hlavními tématy/body jsou:

- Etická odpovědnost výchovného poradce vůči klientům; zde se řeší především nadřazenost zájmů klientů, důvěrnost informací a ochrana soukromí.
- Práva a prospěch klienta.
- Omezení vyplývající z profese.
- Výkon profese (profesionální praxe).
- Profesionální vztahy se žáky a studenty, rodiči

a odborníky z jiných profesí

Odkaz zde:

<https://bit.ly/2KH3Lsb>

Další tipy pro inspiraci:

- Etický kodex školních psychologů
- Etický kodex Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden
- Etický kodex učitelů církevních škol
- Etický kodex sociálních pracovníků

Příklady dobré praxe:

ZŠ Hrochův Týnec, ZŠ Londýnská, Praha, Střední škola technická a zemědělská Nový Jičín

Tipy k zamyšlení/reflexi:

- Jak jsou ošetřeny etické zásady KP na naší škole?
- Jak poskytované služby KP reagují na potřeby žáků?
- Jak se kariérová podpora žáků promítá do nastavení fungování školy?

Zdroje:

Kateřina HAŠKOVÁ, Kariérové poradenství ve škole - kvalitně a profesionálně: Příklady dobré praxe. CVV Brno, 2018.

www.sdruzeni.kp.cz – projekt Implementace kvality v kariérovém poradenství (QUAL-IM-G)

Ronald G. SULTANA, Enhancing the quality of career guidance in secondary schools. University of Malta, 2018.

”

Každá vzdělávací či
poradenská organizace by
měla mít definované své
hodnoty a etický kodex dle
vlastního portfolia nabízených
služeb a dle své cílové skupiny.

”

Jak se vzdělávat aneb kde získat kompetence?

Možností, kde a jak se vzdělávat v oblasti kariérového poradenství je hodně. Následuje výčet organizací, které podporují rozvoj kariérového vzdělávání v České republice a které v rámci svých služeb nabízí i vzdělávání pedagogů a kariérových poradců.

ASPEKT, z. s.

se zaměřuje na podporované zaměstnání a kariérové poradenství, včetně vzdělávacích kurzů pro kariérové poradce.

<http://www.aspektzs.cz/>

CCV Pardubice, příspěvková organizace

Centrum celoživotního vzdělávání je zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje.

<http://www.ccvpardubice.cz/>

Centrum Euroguidance (EG) při Domu zahraniční spolupráce (DZS)

realizuje vzdělávací aktivity pro poradce, zejména v oblasti kariérového poradenství u nás i ve světě. Prostřednictvím svých webových stránek poskytuje prostor pro sdílení informací a zkušeností poradkyň a poradců na národní i mezinárodní úrovni.

<http://www.euroguidance.cz/index.html>

Centrum kariérového poradenství Zlín

vzniklo v rámci realizace projektu IKAP Zlínského kraje a zajišťuje podporu a vzdělávání školním kariérovým poradcům.

<https://bit.ly/35rpgp3>

Centrum kompetencí, z. s.

nabízí metody mapování a sebeřízení kompetencí (CH-Q – competence management) a zabývá se přípravou na uznávání neformálního vzdělávání a informálního učení. Organizace má oprávnění udělovat mezinárodní certifikáty CH-Q.

<http://centrumkompetenci.cz/>

Ceteras Profi Centrum

je psychoterapeutické a poradenské centrum. Má svá sídla v Ostravě a v Brně a poskytuje služby pomáhajícím profesionálům v oblasti osobnostního a profesního rozvoje, podílí se také na rozvoji kariérového poradenství pro děti, mládež a dospělé.

<https://ceteras.cz/>

EKS, z. s., Praha

je vzdělávací a poradenská organizace, která usiluje o to, aby lidé byli v práci spokojeni. Nabízí své aktivity (kurzy, publikace, konzultace) jednotlivcům i skupinám.

<https://ekskurzy.cz/cs>

Infokariéra

je Informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje. Nabízí konzultace a vzdělávání v oblasti kariérového poradenství.

<https://www.infokariera.cz/>

JCMM, z. s. p. o., Centrum vzdělávání všem Brno

má pobočky v Brně, Boskovicích, Hodoníně a Znojmě, nabízí služby a vzdělávání v oblasti kariérového poradenství pro veřejnost a školy. Pravidelnou akcí pro odbornou veřejnost je Konference o kariérovém poradenství pořádaná v červnu v Brně.

<https://vzdelavanivsem.cz/>

Národní ústav pro vzdělávání (NUV)

Zde funguje Centrum kariérového poradenství, které poskytuje služby v oblasti kariérového poradenství žákům, studentům i dospělým.

<http://www.nuv.cz/p/ckp>

Projekty NUV v oblasti kariérového poradenství:

Infoabsolvent

Samoobslužný informační zdroj s kariérovými informacemi.

<https://www.infoabsolvent.cz/>

Národní soustava kvalifikací

informační systém, který detailně popisuje jednotlivé profesní kvalifikace. Nabízí možnost nechat se přezkoušet a obdržet certifikát ke konkrétním pracovním činnostem, mj. stát se autorizovanou osobou v kariérovém poradenství.

<http://www.narodnikvalifikace.cz/>

Asociace výchovných poradců

<https://bit.ly/34bCVQU>

Síť pedagogicko - psychologických poraden

(neexistuje jednotný portál)

Pedagogicko - psychologická poradna Brno

nabízí v oblasti kariérních služeb pomoc při volbě další vzdělávací cesty pro žáky ZŠ, SŠ a SOU.

<https://www.pppbrno.cz/cs/>

Úřad práce České republiky

<https://portal.mpsv.cz/upcr>

<https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/skoly>

V rámci Úřadu práce ČR funguje Informační a poradenské středisko pro volbu povolání poskytuje poradenské služby všem občanům, kteří chtějí získat či zvýšit svou kvalifikaci nebo potřebují poradit při změně povolání. IPS při poskytování svých služeb těsně spolupracuje se základními a středními školami a s ostatními sociálními partnery.

<https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/olk/ips>

Vysočina Education, příspěvková organizace

je školské zařízení pro vzdělávání pedagogických pracovníků.

<http://www.vys-edu.cz/>

Rozvoj kariérových poradců podporují i profesní sdružení:

Česká asociace kariérového poradenství

<https://www.cakp.cz/>

Sdružení pro kariérové poradenství a kariérový rozvoj

<http://www.sdruzenikp.cz/>

Off-line zdroje informací neboli slovníky, knihy, časopisy atp.

Možností, kde a jak se vzdělávat v oblasti kariérového poradenství, je hodně. Následuje výčet tipů tištěných médií, kde můžeme jako kariéroví poradci hledat informace, podporu či inspiraci pro naši odbornost i náš seberozvoj.

Odbornost:

Josef KOUBEK, Řízení lidských zdrojů. Základy moderní personalistiky. Praha: Management Press, 2007.

Vladimír SMÉKAL, Pozvání do psychologie osobnosti. Člověk v zrcadle vědomí a jednání. Brno: Barrister Principal, 2007.

Karel KOPŘIVA, Lidský vztah jako součást profese. Praha: Portál, 2016.

Sdružení pro kariérové poradenství a kariérový rozvoj. On-line encyklopedie: Pojmy z řízení lidských zdrojů a psychologie práce. www.sduzenikp.cz
<https://bit.ly/2XCqYkzll>

Osobnostní rozvoj:

Rostya GORDON-SMITH, Věra STAŇKOVÁ, Úspěšně s kůží na trh. Praha, Insignis, 2010.

Carol DWECKOVÁ, Nastavení mysli. Jan Melvil Publishing, 2015.

Stephen COVEY, 7 návyků skutečně efektivních lidí. Zásady osobního rozvoje, které změni váš život. Praha: Management Press, 2006.

Sean COVEY, 7 návyků úspěšných teenagerů. Praha: FC Czech, s. r. o., 2010

Michal ČAKRT, Typologie osobnosti. Volba povolání, kariéra a profesní úspěch. Praha: Management Press, 2010.

Koučovací přístup v kariérovém poradenství:

Anna CVRKALOVÁ, Norbert RIETHOF, Průvodce světem koučování a osobnostní typologie. Inspirace pro praxi. Praha: Management Press, 2012.

Monika BARTONÍČKOVÁ, Kariérový koučink. Praha: Alfa Publishing, 2007.

Práce s emocemi v kariérovém poradenství:

Christine WILDING, Emoční inteligence. Vliv emocí na osobní a profesní úspěch. Praha: Grada, 2010
Karel HÁJEK, Práce s emocemi pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2007.

Časopisy pro kariérové poradenství:

Školní poradenství v praxi. Praha: Wolters Kluwer ČR (elektronický archiv časopisu na www.rizeniskoly.cz)

Kritické listy. Praha: (elektronický archiv časopisu na www.kritickemysleni.cz)

Další tipy – další témata:

Thomas ARMSTRONG, Každý je na něco chytrý. Jak odhalit a rozvíjet různé druhy inteligence. Praha: Portál, 2011.

Publikace od Centra Euroguidance:

Kariérové poradenství ve školách a Národní cena kariérového poradenství: i Vaše škola se může přihlásit!
<https://bit.ly/2OzAzEH>

R. Vance PEAVY, Sociodynamické poradenství. Konstruktivistická perspektiva.

<https://bit.ly/2O9Tgjl>

Mezinárodní příručka o metodách profesní orientace (pro skupinová školení).

<https://bit.ly/33bIWf3>

Časopis - Kariérové poradenstvo v teorii a praxi.

<https://bit.ly/2qzldqE>

Veškeré publikace zde:

<http://www.euroguidance.cz/publikace.html>

Publikace od EKS Praha

Helena KOŠTÁLOVÁ, Markéta CUDLÍNOVÁ, Lenka NĚMCOVÁ. Spokojený kariérový poradce. Praha: EKS, 2018.

Helena KOŠŤÁLOVÁ, Eva KAVKOVÁ, Ivana ŠINDLEROVÁ. Rozmanitý svět kariérového poradenství. Inspirace do praxe. Praha: EKS, 2017

Helena KOŠŤÁLOVÁ, Markéta CUDLÍNOVÁ. Praktický průvodce kariérového poradce pro 21. století. Praha: EKS, 2015.

”

JE ZÁVAZKEM PROFESIONALITY
KAŽDÉHO KARIÉROVÉHO
PORADCE, ABY SE DÁLE
VZDĚLÁVAL VE SVÉ ODBORNOSTI
A SOUČASNĚ SE VĚNOVAL
SVÉMU SEBEROZVOJI.

”

Mezinárodní asociace a organizace, které podporují rozvoj kariérového poradenství a vzdělávání

European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN)

ELGPN představoval v letech 2007-2015 významný rozvoj v podpoře národního rozvoje politiky celoživotního poradenství, vzdělávání a zaměstnanosti v Evropě. Jako síť řízená členskými státy také představovala inovativní formu otevřené metody koordinace v rámci EU. Zúčastněné země určily své zástupce v síti a byli vybízeni byly vybízeny??? k tomu, aby zahrnovali vládní i nevládní zástupce. Cílem bylo naplnění priorit stanovených v usneseních EU o celoživotním poradenství (2004; 2008).

<http://www.elgpn.eu/>

European Society for Vocational Designing and Career Counselling (ESVDC)

ESVDC byla založena v roce 2011 a klade si za cíl motivovat a podporovat evropskou a mezinárodní spolupráci v oblasti výzkumu a vývoje. Za tímto účelem sdružuje a propojuje výzkumné pracovníky a akademické učitele v oblasti životního designu, profesního a kariérového poradenství v rámci celé Evropy.

<http://www.esvdc.org/>

International Association for Educational and Vocational Guidance (IAEVG)

Mezinárodní asociace pro výchovné a profesní poradenství celosvětově poskytuje vedení a podporu vzdělávacímu a profesnímu poradenství prostřednictvím etických, společensky spravedlivých a osvědčených postupů tak, aby bylo kompetentní a odborně vedené poradenství dostupné všem občanům.

<https://iaevg.com/>

The International Centre for Career Development and Public Policy (ICCDPP)

<https://www.iccdpp.org/>

Centrum Euroguidance (EG) při Domu zahraniční spolupráce (DZS)

EG realizuje vzdělávací aktivity pro poradce, zejména v oblasti kariérového poradenství u nás i ve světě. Prostřednictvím svých webových stránek poskytuje prostor pro sdílení informací a zkušeností poradkyň a poradců na národní i mezinárodní úrovni.

www.euroguidance.cz

”

Z MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ JE KARIÉROVÝM PORADCŮM NEJBLÍŽE CENTRUM EUROGUIDANCE PŘI DOMU ZAHRANIČNÍCH SLUŽEB V PRAZE. NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH POSKYTUJE PROSTOR PRO SDÍLENÍ INFORMACÍ A ZKUŠENOSTÍ Z KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ.

”

Pomůcky pro kariérové poradenství

JOBBKORT | Inspirace k výběru povolání

Tyto karty využijí zejména kariéroví poradci s dětmi na základních a středních školách. Jsou vhodné pro práci s jednotlivci i skupinami. Jejich hlavním účelem je inspirovat klienty a dát jim příklady řady povolání, která dnes existují na trhu práce. Jedna karta může zobrazovat více než jedno povolání a jsou tak vhodné i k diskuzi.

SVĚTEM HODNOT | Value cards

Hodnoty (motivátory, potřeby) představují to, čeho si opravdu vážíme a významně ovlivňují naše rozhodování a jednání. Odkazují na to, co je podle nás v životě nebo práci dobré, správné, důležité. Při práci s klienty můžete použít pouze stranu s názvem a obrázkem, který pomáhá danou hodnotu asociovat, a nechat klienta definovat si hodnotu po svém. Nebo můžete využít stranu s textem a nechat klienty diskutovat nad „obsahem“ hodnoty a definici doplnit.

V inspirační brožurce najdete příklady užití karet s jednotlivci, s páry a rodinou, ale také v týmech nebo školních kolektivech.

KARTY S PŘÍBĚHY | Storytelling cards

Obrázky na kartách slouží jako podněty k vyprávění, promítáme do nich naše hodnoty, potřeby, touhy, skrytá přání, vlastnosti či aktuální stavy. Slouží především k povzbuzení, otevření a prohloubení konverzace, navázání kontaktu, případně ke zvýšení klientova sebeuvědomění.

Celá nabídka karet a dalších pomůcek zde: <https://www.b-creative.cz/>

Desková hra pro dva „hráče“ – pro poradce a klienta na témata hodnoty, emoce, kompetence
Informace zde:

<https://www.get2knowme.cz/obsah-projektu>

KARTY INTELIGENCÍ

Jsou vhodné pro práci na odhalení nadání a silných stránek, pomáhají v určování vlastního směru. Výklad karet je založen na intuitivním výběru inteligencí dle obrázku uvedeném na kartách. Karty vychází z Gardnerovy teorie mnohočetné inteligence.

KARTY PRACOVNÍCH HODNOT

Používáme pro odhalení vlastního žebříčku pracovních hodnot. Každá karta obsahuje pracovní hodnotu a její obrázkové znázornění.

Informace o těchto pomůckách zde: <https://obchod.regio-vyzkum.cz/>

Kariérový Dijář / Pro kluky a holky od 13 do 23 let

Dijář obsahuje 7 tematických listů pro popis letošního roku; 7 tematických listů pro vizi na rok budoucí; 1 list pro práci na osobní značce (kdo jsem); 1 list pro práci na prioritách a obálku.

Tento produkt vychází z trendů tzv. self career managementu, tj. dovednosti učit se vědomě přemýšlet o své kariéře již od základní školy, reflektovat reálný svět a rozvíjet dovednost přemýšlet o tom, „odkud kam jdu, co umím, co je pro mě v životě důležité“.

KarTy pro volbu střední školy

Jsou nástrojem pro uspořádání myšlenek při volbě SŠ. KarTY pomáhají skládat vlastní pohled žáka + kamarádů + rodičů. KarTY jsou setem samolepek, které se lepí na „hrací“ plochu. Na „hrací ploše“ se pak finálně poskládají všechny důležité myšlenky.

Dijář i KarTy k objednání zde:

<https://bit.ly/2OGhxge> Pro použití ve školách a neziskové sféře lze pro nekomerční účely materiály kopírovat.

Motivační karty z Centra kompetencí zde:

<https://bit.ly/2ObH0yS>

Ceteras profi – Centrum terapeutických služeb

Jejich produkty zde: <https://ceteras.cz/produkty/>

”

PRO AKTIVITY SKUPINOVÉHO I
INDIVIDUÁLNÍHO PORADENSTVÍ
LZE VYUŽÍT I KREATIVNÍ KARTY ZE
SPOLEČENSKÉ HRY DIXIT.

”

Spolupráce s kolegy aneb poradce jako koordinátor kariérového vzdělávání na škole

Kariérové poradenství na školách má svá specifika a přesahuje individuální nebo skupinové poradenství poskytované kariérovým poradcem. Ze všech poradenských subjektů je přitom škola žákovi nejbližší, všechny ostatní poradenské subjekty by pak měly na poradenství ve škole navazovat.

Kariérové poradenství ve škole by proto mělo mít svého hlavního koordinátora (kariérového poradce), který koordinuje aktivity pro rozvoj dovedností pro řízení vlastní profesní a vzdělávací dráhy (rozvoj tzv. kariérových kompetencí).

Náplň práce kariérového poradce na škole by měly být především:

- metodická a informační podpora učitelů a třídních učitelů
- koordinace aktivit napříč předměty (zajištění provázanosti předmětů se světem práce)
- komunikace s jinými poradenskými subjekty – využívání jejich služeb
- konzultace a poradenství pro žáky
- komunikace s rodiči, poradenství pro rodiče
- zapojení žáků- rodičů – komunity do kariérového vzdělávání
- propagace služeb kariérového poradenství ve škole i na veřejnosti.

Kariérové poradenství ve škole by mělo být provázané se vzděláváním, jehož předmětem by měly být zejména:

- motivace k přemýšlení o otázkách svého budoucího života a sebepoznávání
- orientace ve světě práce
- schopnost vyhledávání informací, jejich hodnocení a aplikace.

zapojení dalších pedagogů, zejména třídních učitelů a těch, kterých se dotýkají odpovídající průřezová témata (Osobnostní a sociální výchova) a vzdělávací oblasti (např. Člověk a svět práce, Člověk a společnost). Na základní škole by se mělo kariérové vzdělávání týkat už i dětí mladšího školního věku.

Tipy:

Zapojení kolegů do kariérového vzdělávání by se mělo odvíjet od jejich zájmu o toto téma a ochoty spolupracovat. Doporučujeme pro spolupráci využít již zavedených akcí a probíraných témat. Například v češtině a cizích jazycích tandemově probrat životopis, motivační dopis, včetně formátu Europass.

S vyučující/m občanské výchovy spolupracovat při přípravě tématu Sebepoznání, v dějepise pak např. Změny na trhu práce v minulosti po současnost.

Realizované exkurze či výlety spojit s návštěvou nějaké firmy či provozu, na tuto návštěvu žáky předem připravit (motivační úkoly, pracovní list) a pak s nimi návštěvu reflektovat z pohledu trhu práce.

Spolupráci více předmětů (pedagogů) nahraává projektová výuka.

Zdroje:

Kateřina HAŠKOVÁ, Kariérové poradenství ve škole - kvalitně a profesionálně: Příklady dobré praxe. CVV Brno, 2018.

Desatero kariérového poradenství. In: Infoabsolvent [online]. Praha: NÚV Praha, 2013 [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://bit.ly/2XCKa1H>

Pro podporu kariérového rozvoje žáků je nezbytné

”

PRO PODPORU KARIÉROVÉHO
ROZVOJE ŽÁKŮ JE NEZBYTNÉ
ZAPOJENÍ DALŠÍCH
PEDAGOGŮ, ZEJMÉNA TŘÍDNÍCH
UČITELŮ. NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE BY
SE MĚLO
KARIÉROVÉ VZDĚLÁVÁNÍ TÝKAT
UŽ I DĚTÍ MLADŠÍHO ŠKOLNÍHO
VĚKU.

”

Spolupráce s rodiči

Vliv rodiny a rodičů je pro rozhodování o další vzdělávací či profesní dráze zásadní. Většina rodičů chce v tomto rozhodování svému dítěti pomoci, především na základní škole. Rodiče však neví, jakým způsobem efektivně své dítě podpořit, jakým způsobem navázat komunikaci na toto téma. Velmi často neví, co je vlastně kariérové poradenství a jak jim a jejich dětem může pomoci. Škola jako vzdělávací instituce může v tomto tématu rodiče svých žáků informovat nebo i vzdělávat.

Co by mohlo být pro rodiče zajímavé vědět?

- Jak podporovat své dítě pro volbu školy/profese:
- Umožnit dítěti experimentovat (brigády, koníčky, dobrovolnictví)
- Ukázat dítěti realitu světa práce (stínování, rozhovory o práci, exkurze do firem).
- Vyjasňovat s dítětem volbu (ptát se, proč ano? proč ne?).
- Pomáhat dítěti objevovat jeho silné stránky (volný čas; od dětství).

Další důležitá témata pro rodiče:

Co je kariérové poradenství?

Jak realizujeme kariérové poradenství ve škole?

Jaké jsou současné trendy na trhu práce a jaká bude jeho budoucnost?

Jaké zdroje informací existují pro volbu školy/profese?

Rodiče mohou dítěti NABÍZET SVOU ZKUŠENOST. Třeba tak, že nabídnou dítěti svůj úhel pohledu a vypíší odpovědi na tyto otázky, které pak svému dítěti předají:

Jaká jsou tři slova, která nejlépe vystihují vaše dítě?

Co vaše dítě podle vás nejvíce zajímá?

Co jde vašemu dítěti podle vás snadno/rychleji/lépe oproti ostatním?

Jaké povolání, práce by podle vás k vašemu dítěti seděly?

Žáci se mohou sejit se svými rodiči např. nad těmito otázkami/tímto úkolem:

Zeptej se rodičů/jiných dospěláků/starších kamarádů, jak si vybírali střední školu?

Podle čeho sis vybral/a střední školu? A jaká to

byla?

Co nebo kdo ti pomohl se rozhodovat?

Kdyby ses teď rozhodoval/a znova, vybral/a by sis stejnou nebo jinou školu? Proč?

Co jsi pak dělal/a po střední škole dál (studium, práce, ...)?

Co ti střední škola dala pro život? Co ses tam naučil/a nejdůležitějšího?

Komunikaci a spolupráci nad tématem volby školy/profese podnítí i některé pomůcky:

KarTY pro volbu střední školy

Jsou nástroj pro uspořádání myšlenek při volbě SŠ. KarTY pomáhají skládat vlastní pohled žáka + kamarádů + rodičů. KarTY jsou setem samolepek, které se lepí na „hrací“ plochu. Na „hrací ploše“ se pak finálně poskládají všechny důležité myšlenky. Informace a objednání zde: <https://bit.ly/2KJESwa>

Další tipy pro spolupráci s rodiči:

Rodičům můžeme workshop na některé z témat nabídnout v termínech, kdy do školy přichází např. během rodičovské schůzky, během (mini)veletrhu škol, během Dne otevřených dveří apod.

Spolupráce s rodiči může mít i jinou podobu. Zkusíme je oslovit pro realizaci exkurzí do firem a organizací v regionu, pro stínování profesí, pro rozhovory o jejich práci.

”

SPOLUPRÁCE S RODIČI
MŮŽE MÍT I JINOU PODOBU.
ZKUSÍME JE OSLOVIT PRO
REALIZACI EXKURZÍ DO FIREM
A ORGANIZACÍ V REGIONU,
PRO STÍNOVÁNÍ PROFESÍ, PRO
ROZHOVORY O JEJICH PRÁCI.

”

Jak pečovat o sebe aneb psychohygiena kariérového poradce

Kariérový poradce patří mezi pomáhající profese. Tato profese vyžaduje vysokou odbornost (profesionalitu) a celkovou osobnostní zralost (citová vyrovnanost, empatie, vlastní životní zkušenosti, mravní odpovědnost).

Mezi další předpoklady a dovednosti kariérového poradce patří:

- fyzická a psychická zdatnost (poradce je ohrožen syndromem vyhoření)
- sociální a emoční inteligence (zaměření na individuální potřeby jednotlivce)
- schopnost využívat svých dovedností ve prospěch klientů (žáků, rodičů, kolegů)
- ochota stále obohacovat své znalosti
- využívání etických norem
- přitažlivost resp. názorová příbuznost a osobnostní soulad mezi poradcem a klientem
- důvěryhodnost (k té přispívá pracovníkova diskrétnost, spolehlivost a porozumění)
- komunikační dovednosti (základní prostředek pro vztah mezi poradcem a klientem).

Pomáhající profese jsou ohroženy stresem a syndromem vyhoření.

Syndrom vyhoření je proces, který vrcholí vyhořením a probíhá v několika fázích:

Nadšení – Stagnace – Frustrace – Apatie – Syndrom vyhoření (úplné vyčerpání)

Možné projevy syndromu vyhoření: neangažovaný vztah ke klientům, snaha vyhýbat se delším kontaktům s nimi, lpění na zavedených postupech a ztráta tvořivého přístupu k práci, důraz na pracovní pozici, kariérový postup, na mzdu a jiné výhody, převládající skepse při úvahách o budoucnosti klientů či o účinnosti práce s nimi, úniky do nemoci, omezování komunikace s kolegy, pocity vyčerpání atd.

Typy osobností v pomáhajících profesích podle toho, jak zacházejí se stresem:

Typ hromadící stres – stres nijak neventiluje a často ani nejeví jeho známky. Vnitřně však stres prožívá.

Typ delegující přesouvá vědomě svůj stres na druhé, aby se s ním vypořádali za něj. To lze uplatit, když si poradce s klientem zásadně nerozumí a existuje možnost péči o něj předat kolegovi/kolegyni.

Typ ochránce před stresem chrání ostatní tak, že jej bere na sebe.

Typ houba se domnívá, že zvládne jakékoli množství stresu a neohroženě se vystavuje složitým a náročným situacím.

Prevence stresu a vyhoření

V našem plánu by se měly objevit aktivity, díky kterým zůstaneme fit po tělesné, mentální, duševní i emocionální stránce. Do fyzické sféry patří jak pravidelný pohyb, tak čas na kvalitní odpočinek a relaxaci. Mentální trénink zajistí například čtení, představivost, plánování či psaní. Duševní složka je velmi individuální, patří sem například studium či meditace. Emocionální složka je úzce propojená se vztahy s druhými lidmi a posilovat ji můžeme v každodenním životě tzv. ostřením pily.

Tip:

Zamysleme se a zkusme doplnit následující seznam – malou dávkou štěstí prostřednictvím našich smyslů:

Momenty štěstí, které prožívám skrze své oči:

Momenty štěstí, které prožívám skrze své uši:

Momenty štěstí, které prožívám chuťovými buňkami:

Momenty štěstí, které prožívám prostřednictvím dotyku:

Momenty štěstí související s jinými smysly:

Co mohu udělat pro to, abych si mohl/a tyto momenty štěstí dopřávat častěji?

A co když nás stejně stres dožene?

- Zhluboka se nadechněme a soustředíme se na svůj dech. Začněme se nadechovat pomalinku nosem, natáhněme, co nejvíc vzduchu můžeme, pak dvě sekundy počkejme a následně prudce a rychle vydechněme.
- Napočítejme do deseti.
- Pro případ stresu nosme s sebou lahvičku oblíbeného vonného oleje (např. Bachovy kapky)
- Vstaňme a jděme se projít.
- Ochladíme si vodou čelo či tepny na zápěstí.
- Vypijme sklenici vody a soustředíme se na to, jak voda stéká do našeho hrdla.
- Zkusme několikaminutovou masáž bodů mezi obočím, uprostřed dlaní nebo pod nosem.
- Naučme se koncentrovat se na přítomný okamžik (provádějme krátkou meditaci).

Zdroje:

Helena KOŠŤÁLOVÁ, Markéta CUDLÍNOVÁ a Lenka NĚMCOVÁ. Spokojený kariérový poradce. Praha: EKS, 2018. ISBN 978-80-87993-05-7.

Oldřich MATOUŠEK. Sociální práce v praxi: specifika cílových skupin a práce s nimi. 1. vyd. Praha : Portál. 2005. 352 s. ISBN 80-7367-002-X.

Denisa DENGLEROVÁ, Hana DOLEŽALOVÁ, Veronika KIRCHNEROVÁ, Radek KUNDT, Jan NĚMEC, Miroslava ŠTĚPÁNKOVÁ a Zdeňka VYKOUKALOVÁ. Společenské vědy pro 1. ročník středních škol: Učebnice. Brno: Didaktis, 2009. ISBN 978-80-7358-144-2.

J. JONES, a Adrian MOORHOUSE. Jak získat psychickou odolnost: strategie vítězů, které změní váš pracovní výkon. 1. vyd., Překlad Milina Krajčovičová. Praha: Grada Publishing, 2010, 217 s. ISBN 978-80-247-3022-6.

Poznámky...

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

jihomoravský kraj